

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Den originale sprogudgave af denne side [\[et\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

estisk

Følgende sprog: [\[en\]](#) er allerede oversat.

Swipe to change

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Estland

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Civile sager henhører under retterne i første instans (*maakohus*) kompetence. Retter i første instans behandler civile sager som domstole i første instans. Civile sager dækker en lang række områder og omfatter tvister, der udspringer af kontrakter og forpligtelser samt familie- og arveforhold, tvister vedrørende tinglige rettigheder, forhold vedrørende virksomheders og almennyttige organisationers aktiviteter og ledelse, konkursprocedurer og arbejdsretlige forhold.

For at anlægge en civil sag skal der indgives en stævning til en ret i første instans. I den stævning, der indgives til retten, angives den person, stævningen udtages mod, hvad der nedlægges påstand om, hvorfor der nedlægges påstand (dvs. retsgrundlaget), samt dokumentation til støtte for påstanden.

Behandlingen af civilretlige sager er reguleret i [den civile retsplejelov](#) (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*).

Selv om der ikke findes nogen særlige domstole i Estland, kan visse tvister indgives for udenretslige nævn, inden retten til domstolsprøvelse udnyttes.

Arbejdsretlige tvister behandles f.eks. af [arbejdsnævnet](#) (*töövaidluskomisjon*). Arbejdsnævnet er et uafhængigt organ, der behandler individuelle arbejdsretlige tvister, inden det kommer til en retssag. Både arbejdsgivere og arbejdstagere kan indbringe en sag for et nævn uden at skulle betale statslige gebyrer. Arbejdsnævnets bilæggelse af arbejdsretlige tvister reguleres ved [lov om behandling af individuelle arbejdsretlige tvister](#). Arbejdsnævnets behandling af arbejdsretlige tvister er ikke en obligatorisk præjudicial procedure. En juridisk bindende afgørelse vedrørende arbejdsretlige tvister truffet af arbejdsnævnet skal håndhæves af parterne. Følgende arbejdsretlige tvister kan indbringes for arbejdsnævnet: 1) arbejdsretlige tvister knyttet til en ansættelseskontrakt mellem arbejdstageren og arbejdsgiveren, der er registreret i Estland, eller en udenlandsk arbejdsgiver, der opererer gennem et datterselskab i Estland (individuel arbejdsretlig tvist), 2) arbejdsretlige tvister mellem en arbejdstager, der er udstationeret i Estland, og dennes arbejdsgiver i henhold til artikel 7 i lov om arbejdsvilkår for arbejdstagere, der udstationeres i Estland (individuel arbejdsretlig tvist), 3) kollektive arbejdsretlige tvister som følge af anvendelsen af en kollektiv overenskomst (kollektiv arbejdsretlig tvist). Arbejdsnævnet bilægger ikke tvister vedrørende erstatning for skader forårsaget af helbredsproblemer, legemsbeskadigelse eller dødsfald som følge af en arbejdsulykke eller en erhvervs sygdom. Når en sag indbringes for arbejdsnævnet, beskrives de omstændigheder, der er relevante for tvisten. Hvis f.eks. ophævelsen af en ansættelsesaftale anfægtes, angives tidspunktet og begrundelsen for ophævelsen. Det forhold, som parterne er uenige om, skal beskrives, dvs. hvad arbejdstageren eller arbejdsgiveren ikke har gjort eller har gjort i strid med lovgivningen. Alle påstande og krav skal begrundes, og derfor anføres forhold, der kan underbygges af skriftlig dokumentation (ansættelseskontrakt, overenskomst eller korrespondance mellem arbejdstager og arbejdsgiver osv.), eller der henvises til anden dokumentation eller vidner. Denne skriftlige dokumentation, som underbygger arbejdstagerens eller arbejdsgiverens krav, vedlægges stævningen, når den indgives. Hvis sagsøger finder det nødvendigt at indkalde et vidne til mødet, anføres vidnets navn og adresse i stævningen. Krav, der opstår på grundlag af en kontrakt mellem en forbruger og en handlende, kan behandles af [forbrugerklagenævnet](#) (*tarbijakaebuste komisjon*). Behandlingen af forbrugerklager ved dette nævn er reguleret i [lov om forbrugerbeskyttelse](#). Forbrugerklagenævnet har kompetence til at bilægge kontraktlige tvister indledt af nationale eller udenlandske forbrugere mellem forbrugere og handlende, hvis en af parterne er handlende med hjemsted i Estland. Forbrugerklagenævnet har også kompetence til at bilægge tvister vedrørende skader forårsaget af et defekt produkt, forudsat at der kan fastslås et tab. Hvis det kan godtgøres, at der er lidt et tab, men det præcise beløb for tabet ikke kan bestemmes (f.eks. hvis der er tale om ikkepengemæssige tab eller tab, der vil opstå i fremtiden), fastlægges erstatningsbeløbet af en domstol. Nævnet bilægger ikke tvister vedrørende levering af en ikke-økonomisk tjenesteydelse af offentlig interesse, en uddannelsesmæssig tjenesteydelse leveret af offentligretlige juridiske personer, en sundhedsydelse leveret til patienter af fagfolk i sundhedsvæsenet med henblik på vurdering, bevarelse eller genoprettelse af deres sundhed, navnlig ordination, udstedelse og levering af medicin og medicinsk udstyr. Nævnet bilægger heller ikke tvister, hvor erstatningskravet gældende som følge af et dødsfald, en person- eller sundhedsskade, eller hvor proceduren for bilæggelse af sådanne tvister er fastlagt i anden lovgivning. Sådanne tvister bilægges af en kompetent myndighed under en domstol. Forbrugerklagenævnets behandling af tvisterne er ikke en obligatorisk præjudicial procedure. På webstedet for agenturet for forbrugerbeskyttelse og teknisk tilsyn findes en liste over erhvervsdrivende, der ikke efterkommer nævnets beslutninger. Hvis parterne er uenige i og ikke respekterer nævnets beslutning, kan de indbringe den samme tvist for ret i første instans.

Det er f.eks. muligt at bilægge tvister vedrørende lejeforhold ved [lov om behandling af tvister vedrørende lejeforhold](#) (*üürivaidluse lahendamise seadus*).

Huslejenævnet kan oprettes som et uafhængigt organ, der behandler tvister vedrørende lejeforhold og har tilknytning til en lokal myndighed.

Huslejenævnene træffer ikke afgørelse i tvister vedrørende finansielle fordringer på over 3 200 EUR. Huslejenævnets behandling af tvister vedrørende lejeforhold er ikke en obligatorisk præjudicial procedure. Efter ikrafttrædelse af huslejenævnets beslutning kan parterne ikke længere indgive det samme krav til den retslige myndighed på samme grundlag, og huslejenævnets beslutning skal håndhæves af parterne.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

For at vide hvilken domstol der har kompetence til at behandle en sag, er det vigtigt at kende kompetenceprincipperne. Kompetence er opdelt i tre områder: 1) generel kompetence, som afhænger af personens bopæl, 2) valgfri kompetence og 3) enekompetence (se afsnit 2.2).

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Der er forskel mellem domstole i lavere og højere instans, idet Estlands retssystem består af tre instanser.

Retterne i første instans behandler alle civile sager som domstole i første instans. Der kan ved lov fastlægges visse typer forhold, som kun kan behandles af en bestemt ret i første instans, hvis dette gør sagsbehandlingen hurtigere eller på anden måde gør processen mere effektiv.

Appeldomstolene (*ringkonnakohus*) efterprøver afgørelser, som retterne i første instans inden for deres retskreds har truffet i civile sager, på grundlag af appeller af afgørelser eller kendelser. Appeldomstolene træffer også afgørelse i andre sager, der ifølge lovgivningen henhører under deres kompetence.

Den øverste domstol (*Riigikohus*) efterprøver afgørelser, som appeldomstolene har truffet i civile sager, på grundlag af kassationsappeller og kære af kendelser. Den øverste domstol afgør også begæringer om fornyet prøvelse af gældende domstolsafgørelser i sager, hvor en domstol efter loven har den nødvendige kompetence til at afgøre en sag, og afgør andre sager, der ved lov henhører under dens kompetence. Den øverste domstol fungerer også som Estlands forfatningsdomstol.

En sag behandles og afgøres først af en ret i første instans som domstol i første instans. Hvis en person mener, at afgørelsen fra en ret i første instans er baseret på en tilsidesættelse af en retsregel, eller at appellen i overensstemmelse med de kendsgerninger og beviser, der er taget hensyn til i appelsagen, bør være baseret på en afgørelse, der er forskellig fra afgørelsen truffet af retten i første instans, har den pågældende person ret til at indbringe en appel for den højere ret, dvs. appeldomstolen, i overensstemmelse med loven. Appeldomstolene er domstole i anden instans, og de efterprøver afgørelser truffet af retter i første instans og forvaltningsdomstole på grundlag af appeller og kære af kendelser. Appeldomstolene træffer afgørelse i civile sager i kollegium. Appelsager afgøres af et panel af tre dommere.

Riigikohus er den øverste domstol. Den øverste domstol efterprøver afgørelser, som appeldomstolene har truffet i civile sager, på grundlag af kassationsappeller og kære af kendelser. Den øverste domstol afgør også begæringer om fornyet prøvelse af gældende domstolsafgørelser i sager, hvor en domstol ifølge loven har den nødvendige kompetence til at afgøre en sag, og afgør andre sager, der ved lov henhører under dens kompetence. Kassation henviser til indgivelse af en appel mod en dom, som på grund af juridiske spørgsmål endnu ikke er trådt i kraft, og en højere domstols prøvelse af denne dom uden fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder. Prøvelse af domstolsafgørelser henviser til fornyet behandling af afgørelser og kendelser, der allerede er trådt i kraft, i sager, hvor der er indtrådt nye omstændigheder, og på grundlag af en begæring indgivet af en part i sagen.

En af parterne i appelsagen kan appellere en afgørelse truffet af en appeldomstol til den øverste domstol, hvis appeldomstolen har overtrådt en procesregel væsentligt eller anvendt en materielretlig bestemmelse forkert. Under en appelsag ved den øverste domstol kan en part i sagen kun fremsætte processkrifter og afgive indlæg og anmodninger gennem en procederende advokat. I sager om begæringer kan en part i sagen selv eller gennem en advokat fremsætte processkrifter og afgive indlæg og anmodninger. Den øverste domstol indgiver en kassationsbegæring i sagen, når begæringen er i overensstemmelse med lovens krav og er indgivet rettidigt, og hvis:

- 1) appeldomstolen i sin afgørelse åbenbart har anvendt en materielretlig regel forkert, og en sådan fejlagtig anvendelse kan have ført til en urimelig afgørelse
- 2) appeldomstolen i sin afgørelse i væsentlig grad har tilsidesat en procesretlig regel, og dette kan have ført til en urimelig afgørelse.

Den øverste domstol antager desuden sagen, hvis behandlingen af kassationsappellen vil være af grundlæggende betydning for retssikkerheden og fastlæggelsen af en ensartet retspraksis eller for videreudviklingen af lovgivningen.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

Kompetence er en persons ret og forpligtelse til at udøve sine processuelle rettigheder ved en bestemt domstol. Kompetence opdeles i generel kompetence, valgfri kompetence eller enekompetence.

Det bestemmes i kraft af den generelle retslige kompetence, ved hvilken domstol der kan anlægges sager mod en person, og hvor der kan træffes andre proceduremæssige foranstaltninger i forbindelse med en person, medmindre det ved lov er fastlagt, at sagen skal anlægges eller foranstaltningen skal træffes ved en anden domstol.

Valgfri kompetence angiver den domstol, som en sag mod en person kan anlægges ved, og hvor andre proceduremæssige foranstaltninger kan træffes, i tillæg til generel kompetence. Det betyder, at sager, der omfatter ejendomsretlige krav mod en fysisk person, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommende har haft sin bopæl i længst tid. Hvis en person har bopæl i udlandet, kan en sag, der omfatter et ejendomsretligt krav, også anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den omhandlede ejendom er beliggende, eller ved domstolen i den retskreds, hvor personens øvrige ejendom er beliggende.

Enekompetence angiver den eneste domstol, som en civil sag kan anlægges ved. Sager om begæringer er altid omfattet af princippet om enekompetence, medmindre andet er fastlagt ved lov. Enekompetence kan f.eks. fastlægges på grundlag af det sted, hvor den faste ejendom, en juridisk persons registrerede hjemsted osv. er beliggende.

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

En sag mod en fysisk person kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommende har bopæl, og en sag mod en juridisk person kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommendes hovedkvarter ligger. Hvis en fysisk persons bopæl ikke kendes, kan der anlægges sag mod den pågældende ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommendes sidst kendte bopæl er beliggende.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

En sag mod en estisk statsborger, der bor i et andet land, og som er underlagt ekstraterritorialitet, eller mod en estisk statsborger, der bor i et andet land, og som er tjenestemand, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommendes sidst kendte bopæl er beliggende. Hvis en person ikke har haft bopæl i Estland, kan en sag anlægges mod vedkommende ved *maakohus* i Harju. En sag kan anlægges mod et statsligt organ eller en lokal myndighed ved domstolen i den retskreds, hvor det statslige organs eller den lokale myndigheds registrerede sæde er beliggende. Hvis det statslige organ ikke kan fastslås, anlægges sagen ved *maakohus* i Harju. Hvis den lokale myndighed ikke kan fastslås, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor den lokale myndighed har sæde.

Sagsøger kan også anlægge sag mod Republikken Estland og en lokal myndighed på grundlag af sin bopæl eller sit opholdssted.

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

I de sager, der er fastsat ved lov, kan en person vælge en domstol, som en sag mod en person kan anlægges ved, og hvor andre proceduremæssige foranstaltninger kan træffes, i tillæg til generel kompetence.

Kompetence på grundlag af opholdsstedet — En sag, der omfatter et ejendomsretligt krav, kan også anlægges mod en fysisk person ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommende har bopæl, hvis personen har boet der i en længere periode i forbindelse med et ansættelses- eller tjenesteforhold, studier eller lignende.

Kompetence på grundlag af forretningssted — En sag, der vedrører sagsøgtes økonomiske eller erhvervmæssige aktiviteter, kan også anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommende har forretningssted.

Kompetence på grundlag af en juridisk persons registrerede hjemsted — En juridisk person i sin egenskab af medlem, herunder et selskab, eller et medlem, en partner eller en aktionær heri, kan anlægge en sag, der udspringer af den pågældendes medlemskab eller ejerandel, mod et medlem af, en partner eller en aktionær i den juridiske person ved domstolen i den retskreds, hvor den juridiske persons registrerede hjemsted er beliggende.

Kompetence på grundlag af ejendoms beliggenhed — Hvis en person har bopæl eller registreret hjemsted i udlandet, kan en sag, der omfatter et ejendomsretligt krav, anlægges mod vedkommende ved domstolen i den retskreds, hvor den omhandlede ejendom er beliggende, eller domstolen i den retskreds, hvor personens øvrige ejendom befinder sig. Hvis ejendommen er registreret i et offentligt register, kan sagen anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor det register, som ejendommen er registreret i, er beliggende. Hvis ejendommen udgør et krav ifølge loven om forpligtelser, kan sagen anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor skyldnerens bopæl eller registrerede hjemsted er beliggende. Hvis kravet er sikret med et aktiv, kan sagen anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor aktivet befinder sig.

Kompetence i sager, der vedrører et krav, som er sikret ved pant i eller behæftelse af fast ejendom — En sag om inddrivelse af et krav, som er sikret ved pant i eller behæftelse af fast ejendom, eller en anden sag, der vedrører et lignende krav, kan også anlægges ved retten i den retskreds, hvor den faste ejendom er beliggende, såfremt skyldneren er ejer af den registrerede ejendom, som er sikret ved pant i eller behæftelse af fast ejendom.

Kompetence i sager, der udspringer af ejerskab af en lejlighed — En sag mod en ejer af en lejlighed, der udspringer af et retsforhold i forbindelse med ejerskabet af en lejlighed, kan også anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den ejendom, som er genstand for ejerskabet af lejligheden, er beliggende.

Kompetence på grundlag af stedet for opfyldelsen af en kontrakt — En sag, der udspringer af en kontrakt, eller en sag, der har til formål at efterprøve gyldigheden af en kontrakt, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den anførte kontraktlige forpligtelse skal opfyldes. Hvis der er tale om en kontrakt om salg af løsøre, betragtes det sted, hvor løsøret blev overdraget eller skulle have været overdraget til køberen, som stedet for opfyldelsen af forpligtelsen. I andre tilfælde betragtes skyldnerens forretningssted eller, hvis et sådant ikke findes, skyldnerens bopæl eller hjemsted som stedet for opfyldelsen af forpligtelsen. Disse bestemmelser gælder, medmindre parterne har aftalt andet.

Kompetence på grundlag af en forbrugers bopæl — En sag, der udspringer af en kontrakt eller et forhold, der er omhandlet i artikel 35, 46, 52, 208, stk. 4, artikel 379, 402, 635, stk. 4, artikel 709, 734 og 866 i *lov om forpligtelser (võlaõigusseadus)*, eller en sag, der udspringer af en anden kontrakt, der er indgået med et foretagende, der har hjemsted eller forretningssted i Estland, kan anlægges af en forbruger ved domstolen i den retskreds, hvor forbrugeren har bopæl. Ovennævnte gælder ikke for sager, der udspringer af fragtaftaler.

Kompetence i sager, der udspringer af en forsikringsaftale — En forsikringstager, en begunstiget person eller en anden person, der har ret til at kræve opfyldelse af en forpligtelse fra forsikringselskabets side på grundlag af en forsikringsaftale, kan anlægge en sag, der udspringer af forsikringsaftalen, mod forsikringselskabet ved domstolen i den retskreds, hvor forsikringstageren har bopæl eller hjemsted. Hvis der er tale om ansvarsforsikring eller forsikring af anlæg eller fast ejendom eller løsøre sammen med anlæg eller fast ejendom, kan der anlægges sag mod forsikringselskabet ved domstolen i den retskreds, hvor den handling eller begivenhed, der forårsagede skaden, fandt sted.

Kompetence i tilfælde af et søgsmål i forbindelse med en aftale om intellektuel ejendomsret — Et søgsmål med påstand om annullation af en ophavsret, en beslægtet rettighed, en rettighed, der følger af en aftale om overdragelse af genstanden for en industriel ejendomsrettighed eller en licensaftale, eller et søgsmål med påstand om annullation af en af de omhandlede aftaler kan også anlægges ved retten i første instans i Harju.

Kompetence på grundlag af en arbejdstagers bopæl eller arbejdssted — En arbejdstager kan anlægge en sag, der udspringer af den pågældendes ansættelsesaftale, ved domstolen i den retskreds, hvor vedkommende har bopæl eller arbejdssted.

Kompetence i sager, der udspringer af en veksel eller check — En sag, der vedrører en veksel eller check, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor vekslen eller checken blev betalt.

Kompetence i sager vedrørende hærværk — En sag vedrørende erstatning for hærværk kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den handling eller begivenhed, der forårsagede skaden, fandt sted.

Kompetence i sager vedrørende et krav ifølge søretten, redningsarbejde eller en redningsaftale — En sag, der udspringer af et eller flere krav ifølge søretten, der er omhandlet i *lov om maritim ejendom (laeva asjaõigusseadus)*, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den havn, hvor sagsøgtes skib befinder sig, eller skibets hjemstedshavn er beliggende. En sag, der udspringer af redningsarbejde eller en redningsaftale, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor redningsarbejdet fandt sted.

Kompetence i sager vedrørende bodeling — En sag, der vedrører arverettigheder, en arvings krav mod bobestyreren, krav, der udspringer af et testamente eller en arveaftale, eller et krav om tvangsarv eller deling af et bo, kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor arveladeren var bosiddende på dødstidspunktet. Hvis arveladeren var estisk statsborger, men ikke havde sin bopæl i Estland på dødstidspunktet, kan sagen anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor arvelader sidst havde bopæl i Estland. Hvis arveladeren ikke har haft bopæl i Estland, kan sagen anlægges ved retten i første instans i Harju (*maakohus* i Harju).

En sag mod flere sagsøgte og flere sager mod én sagsøgt — En sag mod flere sagsøgte kan anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor bopælen eller hjemstedet for en af de sagsøgte, som sagsøger vælger, er beliggende. Hvis der anlægges flere sager mod én sagsøgt på grundlag af det samme forhold, kan alle sager anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor en sag vedrørende et eller flere af de krav, der udspringer af det samme forhold, kan anlægges.

Kompetence ved modkrav og i sager, der anlægges af en tredjepart med et særskilt krav — Et modkrav kan anlægges ved den domstol, hvor den oprindelige sag blev anlagt, såfremt betingelserne for anlæggelse af et modkrav overholdes, og modkravet ikke er omfattet af princippet om enekompetence, eller hvis der ikke er nogen bestemmelse om, at sådanne sager kun skal behandles af en ret i første instans. Ovennævnte gælder også, hvis modkravet ifølge generelle bestemmelser skal anlægges ved en udenlandsk domstol.

En sag, der anlægges af en tredjepart med et særskilt krav, kan anlægges ved den domstol, der behandler hovedsagen.

Kompetence i konkursager — En sag vedrørende konkurs eller et konkursbo mod en person, der er erklæret konkurs, en kurator eller et medlem af konkursudvalget, herunder en sag om udelukkelse af ejendom fra et konkursbo, kan anlægges ved den domstol, der erklærede konkursen. En sag om accept af et krav kan også anlægges ved den domstol, der erklærede konkursen. En person, der er erklæret konkurs, kan også anlægge en sag vedrørende konkursboet, herunder en sag om tilbagetagelse, ved den domstol, der erklærede konkursen.

Hvis en sag samtidig hører under flere estiske domstoles kompetence, kan sagsøgeren vælge, hvilken domstol vedkommende vil anlægge sagen ved. I sådanne tilfælde afgøres sagen af den domstol, der først modtog begæringen.

Hvis en sag anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl eller hjemsted, eller ved domstolen med enekompetence, behandles sagen i det domhus, hvis stedlige kompetence omfatter sagsøgtes bopæl eller hjemsted, eller det sted, der afgør enekompetencen. Hvis flere steder, som bruges til at bestemme kompetencen, ligger inden for en ret i første instans' stedlige kompetence, men inden for forskellige domhuses tjenesteområder, vælger sagsøger det domhus, som skal behandle sagen. Hvis sagsøger ikke vælger et domhus, afgør domstolen, hvor sagen skal behandles.

Der er fastlagt mere præcise geografiske områder og tjenesteområder i [domstolsloven \(kohtute seaduses\)](#).

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

I de sager, der er fastsat ved lov, er der enekompetence. Enekompetence angiver den eneste domstol, som en civil sag kan anlægges ved.

1) *Kompetence på grundlag af det sted, hvor fast ejendom er beliggende* — En sag med følgende genstande anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den faste ejendom er beliggende:

krav vedrørende anerkendelse af eksistensen af ejendomsret, begrænsede tinglige rettigheder eller anden behæftelse af fast ejendom, anerkendelse af manglen på sådanne rettigheder eller behæftelser eller krav vedrørende andre rettigheder til fast ejendom

fastlæggelse af grænser for eller deling af fast ejendom

beskyttelse af besiddelsen af fast ejendom

krav vedrørende tinglige rettigheder, der udspringer af ejerskab af lejlighed

krav vedrørende tvangsfuldbyrdelse i forbindelse med fast ejendom

krav, der udspringer af en lejeaftale eller erhvervsmæssig lejeaftale vedrørende fast ejendom eller anden aftale vedrørende anvendelsen af fast ejendom ifølge loven om forpligtelser, eller som udspringer af gyldigheden af sådanne aftaler.

En sag vedrørende servitutter på fast ejendom, behæftelser af fast ejendom eller fortrinsret anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den servitutbehæftede eller behæftede ejendom er beliggende.

2) *Krav om ophør af anvendelse af standardbetingelser* — En sag vedrørende ophør af anvendelsen af en urimelig standardbetingelse eller vedrørende ophør og tilbagetrækning af anbefalingen om anvendelse af betingelsen fra den person, der anbefaler anvendelsen af betingelsen (artikel 45 i obligationsretten (*võlaõigusseadus*)), anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøgtes forretningssted er beliggende, eller, hvis et sådant ikke findes, ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøgtes bopæl eller hjemsted er beliggende. Hvis sagsøgte ikke har forretningssted, bopæl eller hjemsted i Estland, anlægges sagen ved den domstol, under hvis stedlige kompetence standardbetingelsen blev anvendt.

3) *Kompetence i sager om tilbagekaldelse af en afgørelse truffet af et organ under en juridisk person eller fastlæggelse af dens manglende retskraft* — En sag om tilbagekaldelse af en afgørelse truffet af et organ under en juridisk person eller fastlæggelse af dens manglende retskraft anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor den juridiske person har hjemsted.

4) *Kompetence i ægteskabssager*

Ægteskabssager er civile sager, hvor der træffes afgørelse om følgende:

skilsmisse

ophævelse af ægteskab

fastlæggelse af eksistens eller manglende eksistens af ægteskab

deling af fælles ejendom eller andre krav, der udspringer af formueforholdet mellem ægtefæller

andre krav, der følger af ægteskab, som indgives af den ene ægtefælle mod den anden.

En estisk domstol har kompetence til at træffe afgørelse i ægteskabssager, hvis:

mindst én af ægtefællerne er estisk statsborger eller var statsborger, da ægteskabet blev indgået

begge ægtefæller har bopæl i Estland

den ene ægtefælle har bopæl i Estland, medmindre den dom, der vil blive afsagt, tydeligvis ikke anerkendes i den anden ægtefælles hjemland.

I ægteskabssager, der skal afgøres af en estisk domstol, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor ægtefællerne har fælles bopæl, eller hvis en sådan ikke findes, ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøgtes bopæl er beliggende. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Estland, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor bopælen for parternes fælles mindreårige barn er beliggende, og, hvis parterne ikke har et fælles mindreårigt barn, ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl.

Hvis en fraværende persons ejendom er givet i varetægt, fordi personen er forsvundet, eller hvis en værge er udpeget for en person på grund af vedkommendes manglende retsevne, eller hvis en person er blevet idømt fængselsstraf, kan en skilsmisssag mod vedkommende også anlægges ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl.

5) *Kompetence i sager vedrørende faderskab og underholdsbidrag* — En faderskabssag er en civil sag, der har til formål at fastlægge slægtskab eller anfægte, at en forælder indsættes i et barns fødselsattest eller i folkeregistret. En estisk domstol kan afgøre en faderskabssag, hvis mindst én af parterne er estisk statsborger, eller mindst én af parterne har sin bopæl i Estland. I faderskabssager, der skal afgøres ved en estisk domstol, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Hvis barnet ikke har bopæl i Estland, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Estland, anlægges sagen ved domstolen i den retskreds, hvor sagsøger har bopæl.

Disse bestemmelser gælder også for sager vedrørende underholdsbidrag. En sag vedrørende underholdsbidrag er en civil sag, hvor der skal træffes afgørelse om:

opfyldelsen af en forælders forpligtelse til at betale børnebidrag til et mindreårigt barn ifølge loven

opfyldelsen af en forpligtelse til at betale underholdsbidrag mellem forældre

opfyldelsen af en forpligtelse til at betale underholdsbidrag mellem ægtefæller

opfyldelsen af en anden forpligtelse til at betale underholdsbidrag fastlagt ved lov.

6. *Kompetence i sager om begæringer*

Sager om begæringer er altid omfattet af princippet om enekompetence, medmindre andet er fastlagt ved lov.

Foreløbige forholdsregler i tilfælde af betalingspålæg — Sager om betalingspålæg, der skal afgøres ved foreløbige forholdsregler, afgøres af retten i første instans i Pärnu, Hapssalu-afdelingen. En part, der ønsker at anvende hasteproceduren for betalingspåkrav i forbindelse med krav om underholdsbidrag eller krav om betaling af en gældsfordring, kan kontakte retten i første instans' afdeling for betalingspåkrav via webstedet <http://www.e-toimik.ee/>.

Hasteproceduren for betalingspåkrav kan ikke anvendes for krav, der overstiger 6 400 EUR (gældsfordringer); dette beløb omfatter både hovedkrav og underordnede krav. Hasteproceduren kan ligeledes ikke anvendes, hvis det krævede underholdsbidrag overstiger 1,5 gange mindstebeløbet for underholdsbidrag. I 2020 svarer 1,5 gange mindstebeløbet til 438 EUR/måned. Hasteproceduren for betalingspåkrav kan ikke anvendes, hvis skyldner ikke i et barns fødselsattest er opført som barnets forælder.

Fastslåelse af dødsfald og fastsættelse af dødstidspunktet — En estisk domstol kan fastslå et dødsfald og fastsætte dødstidspunktet, hvis: 1) den forsvundne person var estisk statsborger på tidspunktet for det sidste livstegn, eller vedkommendes bopæl var i Estland på dette tidspunkt, 2) der foreligger en anden retlig interesse, der berettiger en estisk domstol til at fastslå dødsfaldet eller fastsætte dødstidspunktet.

Erklæringen vedrørende fastslåelsen af dødsfaldet og dødstidspunktet indgives på grundlag af den forsvundne persons seneste bopæl. Hvis personen er forsvundet som følge af skibbrud for et fartøj, der er registreret i Estland, skal erklæringen indgives på grundlag af fartøjets hjemstedshavn. I andre tilfælde skal erklæringen vedrørende fastslåelsen af dødsfaldet og dødstidspunktet indgives på grundlag af den erklæringsansvarliges bopæl eller opholdssted. Hvis den person, der indgiver erklæringen, ikke har bopæl eller opholdssted i Estland, skal erklæringen indgives til retten i første instans i Harju. Erklæringen om ændring af dødstidspunktet og annullering af fastslåelsen af dødsfaldet skal forelægges den ret, der fastsatte dødstidspunktet eller fastsløbet dødsfaldet.

Værgemål — Et værgemål henviser til proceduren for tildeling af en værge til en person og enhver procedure vedrørende værgemål. En estisk domstol kan træffe afgørelse om værgemål, hvis: 1) den person, der har brug for værgemål, eller den person, der er under værgemål, er estisk statsborger, eller hvis vedkommende har bopæl i Estland, 2) den person, der har behov for værgemål, eller den person, der er under værgemål, kræver den estiske domstols beskyttelse af enhver anden grund, navnlig når vedkommendes ejendom befinder sig i Estland.

Hvis både en estisk og en udenlandsk domstol kan etablere værgemål, og værger allerede er udpeget i udlandet, eller udpegelsesproceduren er i gang, er det ikke nødvendigt at udpege en værge i Estland, hvis den udenlandske domstols afgørelse anses for at være anerkendt af Estland, og den manglende udpegelse af en værge i Estland er i den persons interesse, der har behov for værgemål.

Domstolen på det sted, hvor den person, der har behov for værgemål, har bopæl, har kompetence til at træffe afgørelse i en værgemålsag. Det er domstolen på det sted, hvor moderen har bopæl, der udpeger et barns værge inden barnets fødsel. Er der et ønske om værgemål for søstre eller brødre, der bor eller opholder sig i mere end én domstols jurisdiktion, udpeges værger af domstolen på det sted, hvor det yngste barn har bopæl. Hvis værgemålsagen

i dette tilfælde allerede er indledt ved en berørt domstol, er det denne domstol, der træffer afgørelse i værgemålssagen. Hvis en person, der har behov for værgemål, ikke har bopæl i Estland, eller hvis vedkommendes bopæl ikke kan fastslås, kan sagen behandles af den domstol, i hvis retskreds personen eller vedkommendes ejendom har behov for beskyttelse, eller ved retten i første instans i Harju. Enhver sag, der vedrører en person under værgemål eller dennes aktiver, behandles af den domstol, der har udpeget værgeren. Hvis der foreligger en behørigt begrundet årsag, kan sagen også behandles af domstolen på det sted, hvor den person, der er under værgemål, har bopæl, eller på det sted, hvor den pågældendes ejendom befinder sig.

Anbringelse af en person i et lukket center — En sag om anbringelse af en person i et lukket center behandles af den domstol, der har udpeget en værger for den pågældende person, eller som behandler værgemålet. I alle andre tilfælde behandles sagen af den domstol, i hvis retskreds det lukkede center er beliggende. Den domstol, der har anvendt den oprindelige retsbeskyttelsesforanstaltning, kan også tage stilling til dette spørgsmål.

I sager kan enhver domstol, i hvis retskreds der skal træffes en foranstaltning, anvende foreløbige forholdsregler. Andre sager vedrørende anbringelse af en person i et lukket center, herunder sager om afbrydelse og afslutning af anbringelsen i et lukket center samt ændring af anbringelsesperioden, behandles af den domstol, der behandlede anbringelsen i et lukket center.

Kuratel over en fraværende persons ejendom — Enhver anbringelse af en fraværende persons ejendom under kuratel behandles af den domstol, i hvis retskreds den fraværende person har bopæl. Hvis den fraværende person ikke har bopæl i Estland, behandles kuratelsagen af domstolen på det sted, hvor den ejendom, der er berørt af kuratelsagen, befinder sig. Andre kuratelsager vedrørende en fraværende persons ejendom, herunder sager om afslutning af kuratel og ændring af kurator og vedkommendes opgaver, behandles af den domstol, der har udpeget kuratoren.

Adoption — Enhver adoptionssag kan behandles af en estisk domstol, hvis adoptanten, en af de adopterende ægtefæller eller barnet er estisk statsborger eller har bopæl i Estland. Adoptionserklæringen forelægges på grundlag af den adopterede persons bopæl. Hvis den adopterede person ikke har bopæl i Estland, sendes erklæringen til retten i første instans i Harju. Alle sager om annullering af adoption behandles af den domstol, der traf afgørelse om adoptionen.

Myndiggørelse af en mindreårig — Enhver sag om myndiggørelse af en mindreårig kan behandles af en estisk domstol, hvis den mindreårige er estisk statsborger eller har bopæl i Estland. Erklæringen om myndiggørelse af en mindreårig eller annullering af myndiggørelsen forelægges på grundlag af den mindreåriges bopæl. Hvis den mindreårige ikke har bopæl i Estland, sendes erklæringen til retten i første instans i Harju.

Fastlæggelse af slægtskab og anfægtelse af registrering af en forælder efter døden — Hvis en person ønsker at fastslå slægtskabet til en afdød eller anfægter registreringen af et barns forælder i fødselsattesten eller i folkeregistret, efter at en person, der er registreret som forælder på fødselsattesten eller i folkeregistret, er afgået ved døden, skal erklæringen indgives til domstolen på det sidste bopælssted for den person, for hvem der anmodes om fastlæggelse af slægtskab, eller for hvilken registreringen af en forælder i fødselsattesten eller i folkeregistret anfægtes. Hvis personens sidste bopæl ikke var i Estland eller er ukendt, sendes erklæringen til retten i første instans i Harju.

Andre familieretlige sager, der henhører under den frivillige retspleje — I andre familieretlige sager, der henhører under den frivillige retspleje, finder bestemmelserne om værgemål anvendelse, medmindre loven eller sagens art kræver en anden procedure. Enhver sag, der henhører under den frivillige retspleje, vedrørende retsforholdet mellem ægtefæller eller fraskilte ægtefæller behandles af den domstol, i hvis retskreds deres husstand befinder eller befandt sig. Hvis ægtefællerne ikke havde fælles bopæl i Estland, eller hvis hver af ægtefællernes bopæl ikke længere ligger inden for den retskreds, hvor de havde deres seneste fælles bopæl, behandles sagen af domstolen på det sted, hvor den ægtefælle, hvis rettigheder ville være begrænset af den afgørelse, der anmodes om, har sit bopælssted. Hvis denne ægtefælles bopæl ikke er i Estland eller ikke kan fastlægges, behandles sagen af domstolen på ansøgerens bopælssted. Hvis kompetencen ikke kan fastslås, behandles sagen af retten i første instans i Harju. I familieretlige sager, der henhører under den frivillige retspleje, kan hver domstol, i hvis retskreds foranstaltningerne skal træffes, anvende foreløbige forholdsregler.

Gennemførelse af sikrende retsmidler i forbindelse med arv — Sikrende retsmidler i forbindelse med et dødsbo, der befinder sig i Estland, kan gennemføres af en estisk domstol, uanset i hvilket land arven efter loven finder sted, og uanset i hvilket land en forvaltning eller en embedsmand kan gennemføre arvesagen i overensstemmelse med kompetencereglerne. Sikrende retsmidler i forbindelse med et dødsbo gennemføres af domstolen på det sted, hvor arvesagen indledes. Hvis arvesagen indledes i udlandet, og boet befinder sig i Estland, kan domstolen på det sted, hvor ejendommen befinder sig, gennemføre sikrende retsmidler.

Kompetence i appelsager — En erklæring om annullering af et værdipapir afgives til domstolen på det sted, hvor værdipapiret tilbagekøbes, eller, hvis der ikke er noget tilbagekøbssted, i overensstemmelse med de generelle kompetenceregler for udstederen af værdipapiret. En erklæring om, at der indledes en appelsag med henblik på udelukkelse af ejendomssejers rettigheder, rettes til den domstol, i hvis retskreds den faste ejendom er beliggende, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 124 i [lov om tinglige rettigheder](#). I de tilfælde, der er omhandlet i artikel 13 i [lov om tinglige rettigheder til maritim ejendom](#), skal rettighedshaveren indgive en erklæring om, at der er indledt en appelsag med påstand om udelukkelse af rederens rettigheder, til retten i første instans i Harju. Ejeren af den pantsatte faste ejendom sender en erklæring om indledning af en appelsag med påstand om udelukkelse fra rettigheder for en ukendt kreditor med pant i fast ejendom (artikel 331 i [lov om tinglige rettigheder](#)) til den domstol, i hvis retskreds den pantsatte ejendom befinder sig. En ejer af et pantsat fartøj eller en ejer af en genstand, der er pantsat ved et registreret pantskab, skal fremsende en erklæring om ukendt søfartspant eller om udelukkelse fra rettighederne for en reder, der er registreret ved retten i første instans i Harju, jf. artikel 59 i [lov om tinglige rettigheder til maritim ejendom](#).

Kompetence i sager, der henhører under den frivillige retspleje, vedrørende privatretlige juridiske personer — Sager, der henhører under den frivillige retspleje, vedrørende aktiviteter udøvet af virksomheder, nonprofitororganisationer og fonde bortset fra registreringssager, navnlig sager om udnævnelse af en suppleant til direktionen og bestyrelsen, en revisor, en særlig tilsynsførende og en likvidator samt sager vedrørende fastsættelse af kompensation til selskabsdeltagere og aktionærer i en virksomhed, behandles af domstolen på det sted, hvor den juridiske person eller det udenlandske selskabs datterselskab har sit hovedsæde.

Sager om fast ejendom og ejerforeninger — Alle sager, der henhører under den frivillige retspleje, vedrørende fast ejendom eller ejerforeninger behandles af domstolen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende.

Sager om adgang til en offentlig vej, forsyningsnet til jordbehandlingsanlæg og modstandsenheder til et teknisk anlæg — Alle sager om adgang til en offentlig vej, forsyningsnet til jordbehandlingsanlæg og modstandsenheder til tekniske anlæg behandles af domstolen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende, og hvor der anmodes om adgang til en offentlig vej eller etablering af forsyningsnet til jordbehandlingsanlæg, eller i hvis retskreds det tekniske anlæg er beliggende.

Sager vedrørende anerkendelse, afgørelse om eksigibilitet og fuldbyrdelse af udenlandske domstoles afgørelser — Erklæring om anerkendelse og eksigibilitet af udenlandske retsafgørelser, erklæring om afslag på anerkendelse eller afgørelse om eksigibilitet eller erklæring om fuldbyrdelse og alle andre erklæring i fuldbyrdelsessager indgives på baggrund af skyldners bopæl eller hjemsted eller til den domstol, i hvis retskreds fuldbyrdelsessagen skal tilrettelægges, medmindre andet er fastsat i loven eller i en international aftale.

Sager om anerkendelse af eksigibilitet af en aftale indgået efter en mæglingprocedure — Eksigibiliteten af en aftale, der er indgået efter en mæglingprocedure som omhandlet i artikel 14, stk. 1, i [lov om mægling](#), anerkendes af den domstol, i hvis retskreds mæglingproceduren fandt sted.

Sager om anerkendelse og eksigibilitet af en voldgiftsrets afgørelse — Erklæringer om anerkendelse og eksigibilitet af en estisk eller udenlandsk voldgiftsrets afgørelse og erklæringer om afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse indgives til retten i første instans i Pärnu. Erklæringer om fuldbyrdelse af en udenlandsk voldgiftsrets afgørelse eller andre erklæringer i fuldbyrdelsessagen indgives på grundlag af skyldners bopæl eller hjemsted eller til den ret, i hvis retskreds fuldbyrdelsessagen skal tilrettelægges, medmindre andet er fastsat i loven eller i en international aftale. Hvis en af parterne i en voldgiftsaftale er en forbruger, rettes erklæringer om anerkendelse og eksigibilitet af en voldgiftsrets afgørelse og erklæringer om afslag på anerkendelse eller fuldbyrdelse til den domstol, i hvis retskreds voldgiftssagen er beliggende.

Begæringer behandles i det domhus, hvis stedlige kompetence omfatter det sted, der er anvendt til at bestemme kompetencen. Hvis forskellige steder, som bruges til at bestemme kompetencen, ligger inden for en ret i første instans' stedlige kompetence, men inden for forskellige domhuses tjenesteområder, afgør domstolen, hvor sagen skal behandles.

Der er fastlagt mere præcise geografiske områder og tjenesteområder i [domstolsloven](#) (*kohtute seaduses*).

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

En domstol kan også behandle en sag i overensstemmelse med kompetencereglerne, hvis dens kompetence er fastsat i en aftale mellem parterne, og tvisten vedrører begge parters økonomiske eller erhvervsmæssige virksomhed, eller hvis aftalen vedrører en enkelt parts økonomiske eller erhvervsmæssige virksomhed, idet den anden part er en stat, en lokal myndighed eller en anden offentligretlig juridisk person, eller hvis begge parter er offentligretlige juridiske personer.

Det er også muligt at indgå en aftale om værneting, når den ene eller begge parters bopæl eller hjemsted ikke er i Estland.

Uanset ovenstående forbliver værnetingsaftalen gyldig, hvis:

- 1) den er blevet indgået, efter at tvisten er opstået
- 2) valget af værneting er blevet aftalt i tilfælde, hvor sagsøgte flytter til udlandet efter indgåelsen af aftalen eller flytter sit forretningssted eller sin bopæl til udlandet, eller hvis vedkommendes forretningssted, bopæl eller hjemsted er ukendt på tidspunktet for appellen.

Værnetingsaftalen er eksklusiv, medmindre parterne aftaler andet.

En ret i første instans kan henvise en sag til en anden ret i første instans, hvis parterne kollektivt anmoder herom inden det første retsmøde eller inden udløbet af fristen for indgivelse af indlæg under den skriftlige forhandling.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Der er ikke oprettet nogen særlige domstole i Estland.

Relevante links

Domstolssystemet

Sidste opdatering: 17/09/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.